

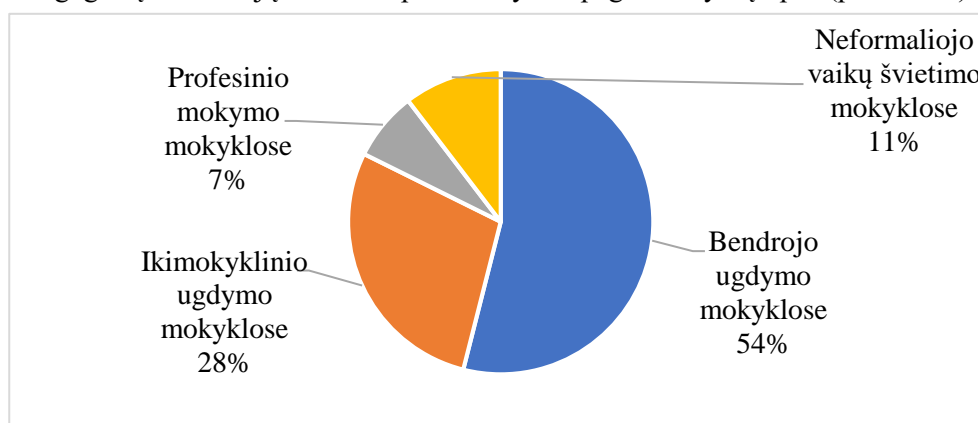
Utenos rajono savivaldybė

Utenos r. savivaldybės pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimą (toliau – PKT) vykdo Utenos švietimo centras (toliau – Centras)¹.

Švietimo valdymo informacinės sistemos (ŠVIS) duomenimis, 2021–2022 m. m. Utenos r. savivaldybėje dirbo 645 pedagoginiai darbuotojai, iš jų 348 (54 proc.) – bendrojo ugdymo, 183 (28 proc.) – ikimokyklinio ugdymo, 47 (7 proc.) – profesinio mokymo, 67 (11 proc.) – neformaliojo vaikų švietimo įstaigose (žr. 1 pav.). Lyginant dvejus mokslo metus (2020–2021 m. m. ir 2021–2022 m. m.), matyti, kad pedagoginių darbuotojų skaičius sumažėjo 6 proc.

1 pav. Daugiausia pedagoginių darbuotojų dirbo bendrojo ugdymo įstaigose

Pedagoginių darbuotojų skaičiaus pasiskirstymas pagal mokyklų tipus (procentais)

Atsižvelgdamas į Valstybinių ir savivaldybių mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų, mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų 2020–2022 m. kvalifikacijos tobulinimo prioritetus, 2022 m. Centras vykdė 56 ilgalaikes (ne mažiau kaip 40 val. trukmės) pedagogų kvalifikacijos tobulinimo programas (toliau – Programos), kuriose dalyvavo 1 816 savivaldybės pedagoginių darbuotojų (žr. 1 lentelę). Palyginti su praėjusiais metais, matyti, kad savivaldybėje svarbiausias išliko tas pats prioritetas – *Kompetencijų, reikalingų veiksmingai ugdyti skirtingų ugdymosi poreikių turinčius mokinius, tobulinimas*, skiriant daugiau dėmesio kryptiai *Mokinio skirtybių suvokimas, atpažinimas ir panaudojimas siekiant jo pažangos*.

1 lentelė. Daugiausia Programų vyko pagal prioritetą *Kompetencijų, reikalingų veiksmingai ugdyti skirtingų ugdymosi poreikių turinčius mokinius, tobulinimas*

Vykdytų Programų ir dalyvių pasiskirstymas pagal prioritetus

Prioritetas / prioriteto kryptys	Vykdytų Programų skaičius	Vykdytų Programų dalyvių skaičius
Kompetencijų tobulinimas įgyvendinant šiuolaikinį ugdymo / mokymo turinį	11	438
Skaitmeninio raštingumo tobulinimas	8	307
Į mokymąsi orientuotos vertinimo kultūros auginimas	3	131
Skaitymo gebėjimų ugdymas visose ugdymo srityse	–	–
Kompetencijų, reikalingų veiksmingai ugdyti skirtingų ugdymosi poreikių turinčius mokinius, tobulinimas	28	885
Mokinio skirtybių suvokimas, atpažinimas ir panaudojimas siekiant jo pažangos	17	613

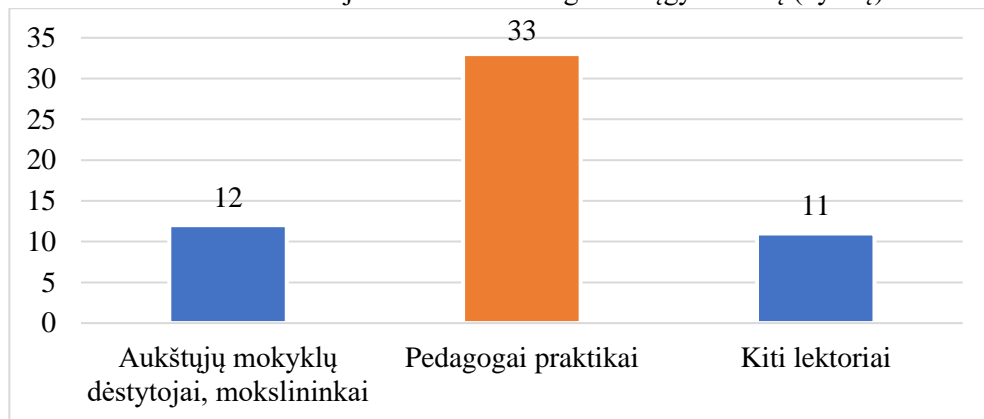
¹ Prieiga internete <https://www.usc.utena.lm.lt>.

Bendradarbiavimo gebėjimų, reikalingų ugdyti ir teikti reikalingą švietimo pagalbą ir paslaugas, tobulinimas	11	272
Vadovavimo ir lyderystės ugdymo / mokymo procesui ir švietimo įstaigai kompetencijų tobulinimas	17	493
Lyderystės ugdymui ir mokymuisi stiprinimas	8	203
Gebėjimų priimti sprendimus, grįstus duomenimis, stiprinimas	5	131
Mokyklos bendruomenės telkimas įgyvendinant įtraukties principą švietime	4	159
Iš viso:	56	1 816

Rajono pedagogai, dalyvavę įgyvendinant Programas ir plėtoję savo profesines kompetencijas, turėjo galimybę mokytis su pedagogais praktikais, mokslininkais ir kitais lektoriais (žr. 2 pav.).

2 pav. Prioritetines kvalifikacijos tobulinimo Programas dažniausiai įgyvendino pedagogai praktikai

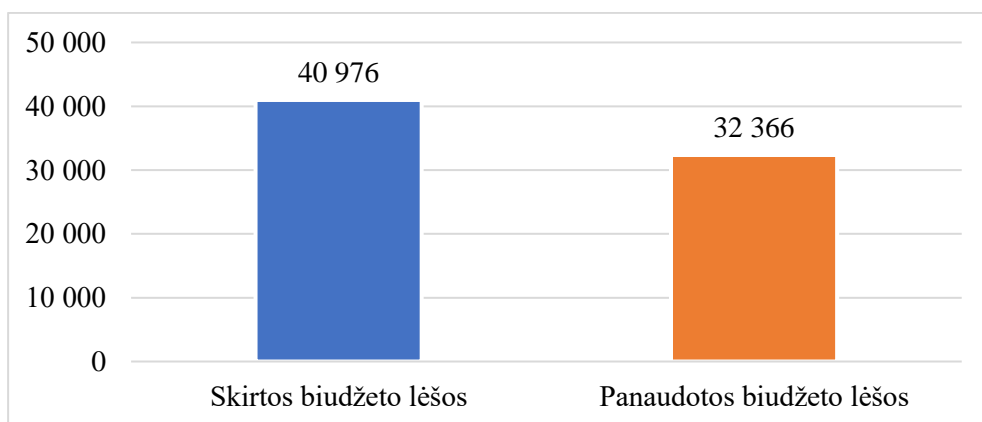
Prioritetines kvalifikacijos tobulinimo Programas įgyvendinę (vykdę) lektoriai

2022 m. savivaldybėje PKT panaudota apie 80 proc. tam skirtų lėšų (žr. 3 pav.). Sveikintina, kad, palyginti su praėjusiais metais, kvalifikacijai tobulinti savivaldybėje panaudota daugiau valstybės skirtų lėšų (2021 m. – 65 proc.).

3 pav. Iš skirtų biudžeto lėšų mokytojų ir kitų ugdymo procese dalyvaujančių asmenų kvalifikacijai tobulinti panaudota 79 proc.

Biudžeto lėšos, tenkančios pedagogų kvalifikacijai tobulinti (eurais)

Kvalifikacijos tobulinimo galimybių užtikrinimas savivaldybėje

Pedagogai naudojami elektronine renginių registracijos sistema *Semiplius*, kurioje sistemingai ir aiškiai skelbiama informacija apie kiekvieno mėnesio kvalifikacijos tobulinimo renginius.

Centro interneto svetainės peržiūros 2023 m. vasario–gegužės mėn. duomenimis:

- skelbiami kiekvieno mėnesio renginių planai, vykdomos Programos (jų moduliai ir valandų skaičius nenurodomi);
- skelbiamas Programų sąrašas, nurodoma trukmė, akreditacijos laikotarpis, nurodoma, kurią 2023–2025 metų prioritetinę kvalifikacijos tobulinimo sritį atitinka Programa;
- prie organizuojamų renginių nurodoma jų vykdymo data, laikas, vieta, atsakingas Centro darbuotojas;

- teikiama konsultavimo paslauga;
- Centras koordinuoja mokytojų dalykinių metodinių būrelių veiklą;
- Centro svetainėje yra atskiras skyrius „Ugdymo turinio atnaujinimas“;
- Centras organizuoja pedagogų keitimąsi gerąja patirtimi: rengiamos atviros pamokos, diskusijos, stažuotės, konferencijos. Centre gerąją patirtį skleidžia įvairių sričių mokytojai praktikai, mokyklų direktoriai pavaduotojai, metodinių būrelių pirmininkai. Mokytojai dalijasi patirtimi metodiniuose praktiniuose užsiėmimuose, konferencijose.

2022 m. Centro veiklos ataskaitoje teigiama, kad parengtos ir akredituotos aštuonios naujos Programos (40 ir daugiau val.), atliepančios šių dienų švietimo aktualijas, mokyklų ir mokytojų individualius poreikius. Aktualiausios temos – inovatyvių ikimokyklinio ugdymo priemonių diegimas, pasirengimas taikyti atnaujintą ugdymo turinį, priešmokyklinio ugdymo mokyklų vadovų ir pavaduotojų lyderystės gebėjimų plėtojimas. Centro metodininkai koordinavo 24 rajono metodinių būrelių veiklą, organizavo patirtinius metodinius renginius, kuriuose buvo dalijamasi nuotolinio darbo praktika. Siekiant išsiaiškinti mokytojų požiūrį į įtraukjį ugdymą, mokytojų ir mokyklos pasirengimą ugdyti įvairių gebėjimų mokinius, atlikta apklausa. Apklausos rezultatai parodė, kad mokytojų nuostatos dėl įtraukiojo ugdymo gana pozityvios, nustatytas konkrečios pagalbos poreikis. Savivaldybėje buvo parengtas 2022 metų atnaujinamo ugdymo turinio sklaidos planas, paruošti atnaujinamo ugdymo turinio konsultantai, mokytojai praktikai. Organizuota pagalba mokykloms, rengiant ir įgyvendinant „Tūkstantmečio mokyklų“ programos pažangos planą.

PKT poveikis ugdymo kokybei

Vadovaujantis Centro pateiktais duomenimis, galima teigti, kad Utenos r. savivaldybė vykdo tikslingą PKT stebėseną, siekdama geresnės ugdymo kokybės. Centras planuoja ir organizuoja PKT, atsižvelgdamas į nacionalinius švietimo sritį reglamentuojančius dokumentus, Utenos r. savivaldybės nustatytus kvalifikacijos tobulinimo prioritetus, ugdymo įstaigų mokinių pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo (PUPP), valstybinių brandos egzaminų (VBE), nacionalinių mokinių pasiekimų patikrinimo (NMPP) rezultatus, veiklos kokybės įsivertinimo ir išorės vertinimo išvadas, mokytojų metodinių būrelių ir švietimo įstaigų bendruomenių mokymosi poreikius. Su kiekviena mokykla aptariamos prioritetinės PKT sritys, Programos rengiamos kartu su švietimo įstaigų atstovais. Siekdamas užtikrinti renginių kokybę, Centras renkasi lektorius, atsižvelgdamas į jų kompetencijas, pagal galimybes kviečiami užsienio šalių lektoriai. Grįžtamoji informacija gaunama ir iš lektorių, ir iš dalyvių, vykdomas virtualus anketavimas. Per metodinių būrelių pasitarimus aptariama, kaip mokymuose įgytą patirtį ir žinias mokytojai pritaiko savo kasdienėje veikloje. Pasibaigus mokymams savivaldybės švietimo įstaigų direktorių pavaduotojai ugdymui vykdo refleksiją, identifikuoja ir reflektuoja praktinio taikymo aspektus, stebėdami ugdymo procesą, teikia Centrui grįžtamąjį ryšį. Vykdomos mokinių apklausos rodo, kad mokiniai jaučiasi saugesni išsakydami savo nuomonę, nurodo, kad mokymosi motyvą skatina pamokose sudaryta pasirinkimo galimybė (universalusis dizainas ugdymuisi). Pedagogai teigia, kad turėdami žinių ir kompetencijų taikyti universaliojo dizaino strategiją ugdymo procese, jie sudaro palankesnes galimybes mokiniams mokytis atsakingai, siekti asmeninių tikslų, o tai prisideda prie

kiekvieno mokinio asmeninės mokymosi pažangos. Kryptingai, pagal šalies bei rajono PKT prioritetus ir mokyklų poreikį vykdomas pedagogų kvalifikacijos tobulinimas daro reikšmingą poveikį ir savivaldybių mokyklų, kaip organizacijų, pažangai. Į mokyklos veiklos planavimą įtraukiama visa bendruomenė, kiekvienas bendruomenės narys prisiima atsakomybę už įstaigos veiklos rodiklius ir dalyvauja priimant sprendimus.

Rekomendacijos

Atsižvelgiant į pateiktus duomenis, *siūloma*:

- *analizuoti* įgyvendintų Programų poveikį konkrečios mokinių grupės pasiekimams ir pažangai, palyginti su ankstesniais metais, ir pateikti rezultatus;
- *siekti*, kad savivaldybės pedagogams būtų sudarytos sąlygos tobulinti kvalifikaciją, panaudojant visas skirtas lėšas.